

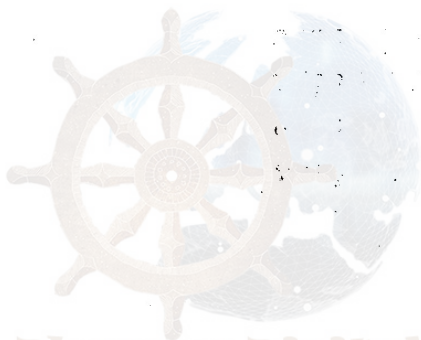
परोपकारी

रूपावती

सम्पादक
भिक्षु अश्वघोष
आनन्दकुटी, स्वयम्भू

परोपकारी रूपावती

Dhamma.Digital

सम्पादक

भिक्षु अश्वघोष

बानन्दकुटी, स्वयम्भू

प्रकाशक-

श्री ज्ञानकाजी शाक्य
श्रीमती बसन्त केशरी शाक्य
त्रिभुवन पार्क, भोव (बनेवा)

बुद्ध सम्बत् २५२६
नेपाल सम्बत् ११०४
बिक्रम सम्बत् २०४०
ईस्वी सम्बत् १९८४

प्रथमावृत्ति ५००

मुद्रक-

नेपाल प्रेस

शुक्रपथ, काठमाडौं

फोन- २११०३२

रूपावतीया खँ

थुगु रूपावती मयजुया बाखँ पं० बे० आशाकाजी बज्राचार्य नेपाल भाषां च्बइ बिज्यागु महायानयागु “बोधि सत्वावदानमाला” घंगु सफूया छगूगु द्याय् च्वंगु खः । उगु सफुती थथे नं च्वइतःगु दु सत्ययुगे जन्मकाम्ह (रूपावती) या बाखँ धका । थौंकन्हे कलियुग धाइ । अथे घंगु छलकपट व स्वार्थया युग । उकिं सत्ययुगया बाखँ पत्याः मजुइ फु । छाय् धाःसा थौंकन्हे मनूतय्के सत्य घंगु हे खने मत्त । द्यो धंपि खने मदु थें सत्य नं खने मई वन । उकिं शान्ति नं तापाना वना चोन । तर शान्ति योपि व विश्वासदुपि भति भति त्यं दनि ।

थुगु रूपावती बाखँ जितला साव बांला ताल । छम्ह अनाथम्ह मिसायात उद्धार याय्त धार्थें दानी व त्यागी निस्वार्थी जुया ब्यन । जित रूपावती बाखँ योगु कारण खः थुकी बौद्ध पह दु, परउपकारया पह बिलि बिलि जाइ च्वंगु दु । छं छाय् थज्योगु साहसिकगु दुरुपाय् ध्यना बीगु ज्या यानागु धका थ्यंबले रूपावतीं लिसः ब्यूगु खँ लुमंकातय् बहजू—जिगु छगू जक कल्पना व स्वार्थ खः—जि लिपाया जन्मे चक्रवर्ती जुजु जुइ, स्वर्गे वना इन्द्र जुइ, इन्द्रया कला जुइ, बडामहारानो जुइ, तःघंगु कुले जन्म जुइ घंगु आशां थ्व जिगु निष्पां दुरु दान यानागु मखु । जिगु छगू जक कल्पना खः सम्यक् सम्बुद्धया बोधिज्ञान लाना आपालं लोकहित व सुखया ज्या याय् फय्मा, आपालं प्राणीपिन्त अनुकम्पा व करुणातया उद्धार याय् फय्मा । छम्ह मिसां दुःखीपिन्त

उपकार याय्गु मती तथा महादानी व त्यागी जुइगु चिकिचा-
घंगु खं मखु । हानं थःगु सत्य किरियां मिजं जुल । बुद्ध
जुइत माःगु चर्या पुरे याय्त योग्यम्ह जुल । थेरवादी धर्मं
सफुती पशुत बोधिसत्व जूगु खँ दु तर मिसा बोधिसत्व जुया
करपिन्त उपकारया ज्यायागु खँ गन उल्लेख मदु । ध्व छ्गु
भालोचक तय्त व मिसा जातिया लागी प्रश्न चिन्ह हे तिनि ।
तर थुगु रूपावती बाखने मिसा मिजं जूगु घटनां प्रश्न चि
ह्नं मदुथे ताया । सत्यया बलं मिजं जूगु घटना तस्सकं बांला
जू । मिसात नं बोधिसत्व जुइत चित्त बःलाके माः उपकार
याय् फय्के माः ।

थुगु रूपावती बाखँ भोंतया ज्ञानकाजी शाक्ययात नं
साव यो ताल, बांला ताल । सकसिनं थुइकथं भायागु भासं
चिकिहाक याना छापे याय् दुसा ज्यू घैगु थःगु इच्छा प्वंका
अनुरोधयागु कथं जि थःगु भासं चिकिहाक याना सम्पादन
याना, थुकी द्वंगु नं दयफु । पाठकवर्ग बांलागु जक ल्यया
मिलेमजूगु हाकुतिना क्षमायाना बिज्याइ व दी घैगु मनं
तुना ।

थुगु सफूचा छापे याय्त श्रद्धा तथा बिज्यापि भोंतया
श्री ज्ञानकाजी शाक्य व श्रीमती बसन्त केशरी शाक्य परिवार
प्रति कृतज्ञ जुया । थुगु धर्मदानया पुण्यं बसपोलपिन्त जय
मङ्गल जुइमा ।

भिक्षु अश्वघोष

ध्यानकुटी भोंत २०/६/२०४०

श्री ज्ञानकाजी शाक्य, श्रीमती बसन्त केशरी शाक्य

परोपकारी रूपावती

भगवान् बुद्ध श्रावस्ती जेतवन विहारे च्वना
बिज्याबले वसपोलं भिक्षुपिन्त कना बिज्यागु बाखँ
खः । छन्हु भगवान् बुद्धं भिक्षुपि सःता धै बिज्यात —
भिक्षुपि दान यायबले गज्योगु चित्त जुइमा, छु मती
तया दान बोमा थव खँ छिमिसं नं सीकातय् बह जू ।
अभिमान चित्तं लोकाचारया व्यवहार क्यना थःजक
भिनीगु आशायाना दान पुण्य गुबलें यभ्य् मज्यू ।
मेपिन्त भि जुइमा, गरीब उधार जुइमा धका मती तथा
दान याय्माः । आः जि परउपकारया जक मती तथा
दान बिया थनया थन हे मिसा मिजं जूगु घटना कने
बांलाक न्यँ ।

न्हापाः न्हापा उत्तरपाखे सत्ययुगे उत्पलावती धंगु
देश छगू दु । व देशे आपालं विद्वान् थें धर्मात्मात
यक्व दु । गरीबत दुःखी जुया च्वंसा अर्थे स्वया मच्चंसे
उपकार याइपि जुया च्वन । तर व देशे मनूत निम्ह
प्यम्ह पापी जुया करपिन्त दुःख बीगु ज्या याना हल ।
अले वा मवया नय्गु मदुगुलिं मनूते हाहाकार जुल ।

[२]

अबले उत्पलावती नगरे रूपावती धंम्ह मिसा
छम्ह दुगु जुल । व मय्जु ख्वाः बांलाथें लच्छि नाम्ह
धर्म चित्त दुम्ह जुल । वया मां-बौपि नं साब सःस्यूपि
ब्राह्मण जाति जुयाच्चन । रूपावती ल्यासि जूबले वया
मां बौपिस बिया छोय्गु खँ न्ह्यथन । रूपावती मां-
बौपिन्त धाल—जि मिजं नाप च्वनेगु इच्छा मदु ।
जित बिया छोय्गु खँ ल्हाय्मते ।

वया बौ उत्पलासार्थ व मां पुष्पावतीपिसं धाल—
ए मै, काय् धाःसां म्हाय् धाःसां छ हे छम्ह । मिसा
जाति मिजं मदय्कं गथे म्वाना च्वनेगु । छत्त लिपा
मुनां बिचा याइ । लिपा छं दुःखसी माली ।

मां-अबुया वचनयात गौरवतया ब्याहा याय्गु
मतीतया धाल—भो मां-बा, मचाखाचा दय्का च्वनेगु
जिगु लागी दुःख हे जुइ । एसां जि ब्याहा याय्गु जुल,
तर फलनाथाय् विहार छगू दु । अन द्योपाला जुया
च्वंम्ह भाजु छम्ह दु । व नापं जित ब्याहा याना ब्यु ।

मां-अबुपि लय् मय् तातां व द्योपाला भाजुयात
रूपावती बिया छोत । व द्योपाला भाजु नपुंसक घका
रूपावतीं जक स्यू, वया मां-अबुं मस्यूगु जुया च्वन ।

दच्छ लिपा छन्हु बाचा फःपुले धुंका दना
 थःभातयात ल्हाः बिनित्त याना धाल—भो स्वामी !
 थौं जि न्हापनं न्हलं चाल । म्हीग म्हीग थें लः कावने
 त्यना धका धया छेलं पिहाँ वन । वया लँ द्दना जंघा-
 विहार धंगु गामे लाःवन । अन लँया सिथेसं छम्ह
 मिसा वाकी थला तस्सकं मफुम्ह थें हाला च्वंगु ताया
 रूपावती व छेँ दुहाँ वन । दुहाँ वना सोबले मिसा
 छमेस्या मचा बुइका याकचा सनी हे मफेका च्वन ।
 रूपावतीं खँ न्यंबले व मिसां धाल—जिगु छेँ नय्गु
 छुं मद्दु । सुं नं थःथिति मद्दु । थ्व मचाया बाःम्ह
 प्वाथे दया खुला दुबले मन्त । जि नय् पित्याना सनि
 हे मफु । जि सितकि थ्व मचा नं सी । उकि नय्
 पित्यागु छगू तःधंगु ल्वे खः धका धंतगु दु । नय् पित्यागु
 ल्वे लाय्केत जि थ्व मचा स्याना ला हि नया म्वाय्गु
 मती तथा ।

थ्व खँ न्यनेसाथं रूपावतीया नुगः ख्वल । अहो
 गज्योगु खँ न्यने मागु, गज्योगु स्वँच्चने मागु । तता,
 आमज्योगु मखुगु मती तय् मते । थः मचा नय्गु
 तःधंगु पाप लाइ ।

व मिसां धाल—क्यहें मय्जु, जित बाखँ कनेमते,

[४]

नय्गु ब्यु । मखुसा जि नं मचा नं सीन । जि अनाथम्ह
खः । छं जित छुं नके फुसा ज्यु मखुसा छ माथाय् हुं ।
नय् पित्याःमेसित छंगु बाखँ ज्या मवो । साया घाः
कोखं मस्यूथे जिगु घाः छं नं मस्यू । जित छ पंगल
जुल । जि थ्व मचाया गपः म्वेथ्याना स्याना नय् त्यल
धका मचा कया स्यायत सन ।

अबले रूपावतीं नुग मछिका, करुणा चित्तं धाल—
भतिचा आसे छ हथाय् चाय् मते । जि लः कावयाम्ह
छे वना छन्त नय्गु कया हय् ।

व मिसां धाल—छं जित घौछि लना च्वं धाल ।
छ लिहां वैबले जि सी धुंकी । जि पिया च्वने मफत ।
जिगु आतापति लद्यात । जिला सी नं ।

रूपावति बिचाःयात थ्व मिसां धागु खँ थिक जू ।
वया नय् मखंगु न्हेनु दत उकीसनं मचा बूम्ह । जि छे
वना नय्गु कावतले व मचायात स्याना नं नय् फु ।
जि मचाला ज्वना वने धाय्त्त व सिना नं च्वने फु ।
थुपि निम्हं म्वाके फुसा तःधंगु धर्म जुइ, पुण्य लाभ
जुइ । भाग्यं जि थन लावल । जि मवोगु जूसा न्हाचन्तुं
थः मचायात स्याना नय् धुं कल जुइ । थुगु अवस्थाय्
दुःखी उधार याय्गु तःधंगु मौका खः । थ्व जिगु

शरारया छु माया काय्गु । व मिसायात मचा मस्याय्गु
 कराल लहाका अनस च्वंगु चुफि कया थ गु दुरुपोः
 निपोलं ध्यना नय्पित्याना च्वमेसित कुचा कुचा याना
 ला हि नका सन्तुष्ट याना बिल । व दुःखोम्ह मिसा नं
 साब लय्ताल ।

अन लिपा रूपावती धाल — सो तता ! जि थःगु
 दुरुपोः ध्यना नकागु वासः भाःपा नय्माः । जि लः
 कावयाम्ह । छं थ्व मचायात स्याय्गु मती तय् मते ।
 जि छे वना नय् त्वनेगु नं ज्वना वया छन्त विचाः
 याः वे ।

रूपावतीया खँ न्यना अनाथम्ह मिसां बिनित्याना
 धाल — आः जिगु प्राण बचे जुल । नय्पित्यागु लन ।
 जि सोनं मखुत । जित लुधक नका बचे याःमेसिगु
 वचनयात छ्यने छुना काय् । जि म्वाना च्वतलेयात
 थ्व मचायात पालन याय्गु सत्य जुल ।

थुलि खँ न्यने धुनेवं तीर्थे लः कया म्ह छम्हं
 हिया हि जक जुइका थःगु छे ववे थ्यं वन । अबले
 रूपावतीया भात (नपुंसकम्ह) नुग खुलु खुलु मिका
 झ्यालं ववस्वै च्वंम्ह कुने कुहाँ वना सो वन ।
 रूपावतीया म्ह छम्ह हिया हि, छाती घाः जुया हि

[६]

पिहां वैच्वंगु खना न्यन — जि योम्ह रूपावती ! छन्त
छु जुल ? सुनां छुयात ? गुलि बांलाम्ह छ, आः स्वय्
हे ग्यानापुसे च्वन । आमज्योगु कुकर्म छन्त सुनां यागु ?
खँ तोपुइमते । सत्य खँ ल्हाः ।

भो आर्यपुत्र ! जूगु खँ फुकं खः थें कने, बांलाक
न्यना बिज्याहुँ । जि लः कावनाम्ह लँ दोना जंघा-
विहार धाःथाय् लाःवन । अन मिसा छम्हेस्या मचा
बुइका नय्पित्याका सीथे सीथे च्वंच्वन । वया भात
मचा प्वाथेदया खुला दय्का सित । मेपिं सुं म्दु ।
व मिसां थःम्हं बुइकाम्ह मचा स्याना नय् धका थिक
जूबले जि अन थ्यन । भो स्वामी ! छपिं नपुंसकम्ह
खः । जि मिजंनाप संभोग याय्गु इच्छा म्दुम्ह जुया
जिगु दुह निप्पां ज्या मवो । उकिं मचा दैमखुगु जुया
दुःखी अनार्थपि मचा व मां निम्हसित बचे याय्गु,
तःधंगु धर्म समझे जुया जि थःगु दुह निप्पां ध्यना
नका । थ्व पुण्यं दसपारमिता नं पुरे जुइ धैगु जिगु
विश्वास खः । वयात नय्गु नं ज्वना वय् धयावया ।
दुरुपोः ध्यनागुलिं जिगु शरोरे छुं स्याः मचा थ्व जिगु
ज्या जगत हिताय व सुखाय जुइगु खः ।

रूपावतीया थ्व खँ न्यना भातम्ह आश्रय चाल ।

बिचाःयात जुइ हे मखुगु खँ धाल । अपाय्सकं बांलाम्ह
 सकस्यां याम्ह, लोवना च्वम्ह रूपावता थौ न्हापनं
 लः कावंबले सु मुल्याहा नं बलात्कार याय्त सन जुइ,
 अबले वं खँ मन्यन जुइ वहे तमं दुरुपोः निपोल ध्यना
 सास्तियात जुइ । मनूनं मनूया ला हि नल खला ?
 पत्याः मजू धका थःहे व मिसायाथाय् वना खः मखु
 न्यं वन ।

व मिसाला ग्यात । ज्वं वोम्ह धका समझे जुल ।
 व मिसां थःम्हं बुइकाम्ह मचा स्याय् त्यनागु नं मखु
 रूपावती धैम्ह मिसाया ला हि नयागु नं मदु धया
 बिल । अनं लिहाँवया न्हकुइ ल्हाः दिका बिचाः याना
 नुग मछिका रूपावतीयात धाल — छं धाःगु खँ न्यनाबले
 भति भति पत्याः जू । तर संसारे म्हुतुं धाःथें ज्या
 यापि सुं मखना नि, यात धाःगु नं मन्यनानि । सुं
 मिसां थःगु दुरुपोः ध्यना बी फइ थें मच्चं । छं धात्थें
 अथे यानागु खःसा छ धन्य खः । तर जि व दुःखीनि-
 याथाय् वना न्यं वनाबले वं छंगु ला नं मनया मचा नं
 स्याय् त्यनागु मखु धाल । छं धा गु खँ मखुगुलि जित
 तस्सकं दुःख ताल, मने तस्सकं खँ त्वाकः बुक जुल ।
 जित पत्या याकेत छं सत्यया ज्या याना क्यं सत्य

[८]

वचनया शक्ति छक वयना व्यु । अले जक जि पत्याः
जुइ ।

रूपावति थः भातं धाःगु खँ न्यना मुसु मुसु
न्हिला लय् लय् तातां आकाशे थस्वया मिखा तिसिना
ल्हाः बिन्ति याना त्रिरत्नया गुण लुमंका जि यानागु
ज्या भिगु खःसा, सत्य धर्म धैगु दनिगु खःसा जिगु
छाती न्हापार्थे दुरु निप्पां दया वेमा । सत्य मदु धैगु
खःसा जि थनसं सिना वने त्यना ।

अले भातमेस्यां नं अधिष्ठानयात रूपावति धाःगु
खँ व ज्या सत्य खःसा वया न्हापार्थे दुरुपोः दया वै ।
असत्य जूसा वं धाःथे जुइ मागु मदु । जि नं थन हे
सिना वने ।

थुकथं निम्हस्यां सत्ययात साछि तथा अधिष्ठान
या बले रूपावतीया छाती न्हापा गथे अथेन्तुं दुरुपोः
दै वल । अले निम्हं लय्ताया भातम्हस्यां मुसु मुसु
काकां मिखापति मयासे रूपावतीया ख्वाः स्वया प्रशंसा
याना आः जि पत्याः जुल छं धाःगु खँ खः ।

अबले इन्द्रया आसन ववानावल कम्पजुया सन ।
इन्द्र बिचाःयात जिगु आसन छु जुया कम्प जूगु ।

रूपावती धैम्ह मिसां शुद्धगु त्याग चेतनां छम्ह अनाथम्ह
 मिसायात उपकार याना ज्यान बचे याना बिल ।
 वयागु सत्य धर्म थःगु इन्द्रासन कम्प जूगु सीका इन्द्र
 थः मिसा इन्द्राणी देवीयात सूचना बिया तस्सकं बयान
 याय् योग्यम्ह मिसा रूपावती खः धन्य धन्य घका
 प्रशंसा यात ।

इन्द्रया रूपावती नाप लाय्गु मनसुवायाना भेष
 बदले याना म्हासुगु धोति चिना तुतां व कमंडल छग
 ज्वना ब्रम्हु जुया रूपावतीया छेँ ववे भिक्षा पवं वन ।

रूपावती जुलसां व हे दुःखीमेसित नकेत मरि
 छुना च्वंम्हसे इयालं ववसोबले गुबले मखनानिम्ह
 बांलाम्ह फकिर छम्ह भिक्षा कावं च्वंगु खना कुने
 कुहाँवना नमस्कार याना मरि दान बिल । भेष बदले
 याना भिक्षा कावोमेस्यां रूपावतीयात तार्जित मिखा-
 पति मयासे स्वया च्वन भिक्षा ब्यूपि रूपावती व
 भातमेस्यां नं भिक्षा कावोमेसित स्वया च्वन ।

भेष बदलेयाना वोम्ह इन्द्र न्यन—रूपावती
 धयाम्ह छ खःला ? जिं छगु खँ न्यना वया । छं छम्ह
 मचा बूम्ह दुःखीम्ह मिसायात मचा नं माम्ह नं म्वाकेत
 थःगु दुरु निप्पां थःम्हं हे चुपि ध्यना ला हि नका दान

यात हँ । उकि छ छक म्हसीके धका व अज्योम्ह
 त्यागोया ल्हार्ति दान छक कया वने धका तापाकनिसें
 वया । दान नं काय् धुन । अले रूपावती धयाम्ह जि
 हे खः धाल अथे खःसा छंगु छार्ति दुरु मदे माःगु
 खः । दुरुपोः निपोलं दु । ध्यना छोय् धुंगु दुरु हाकनं
 गथे दया वल ? छं मनं मनं जक दान यागु जुइमाः ।

रूपावतीं लिसः बिल—आम खँ जा खः । तर
 दुरु निप्पां सुयात दान बिल धैंगु सिहे स्यू जुइ । छपि
 सु गनं बिज्यानाम्ह धका न्यन ।

भेषधारि ब्राह्मनं धाल—उत्पलावती देशे मचा
 बूम्ह दुःखीमेसित दुरु निप्पां ध्यना दान बिल धाःगु
 न्यना । थ्व खँ सत्यनं खःला ? छं दुरु ध्यनाबले
 मस्याःला ? दुरु ध्यना ब्यूम्ह रूपावती छ मखुथे च्वं ।

रूपावतीं धाल—भो भिक्षु जुयावोम्ह ! छपि
 ब्राह्मणथे नं च्वं । लुँया गजु दुगु तुतां, लुँयागु कमण्डलु
 नं ज्वना, धूप थनेगु श्रीखण्डया क्वापा लकां न्ह्याना
 यच्चुसे पिच्चुसे ख्वाःम्ह, मुसु मुसुं न्हिला भिक्षा नं
 काः बिज्यात । छपि सुथे ? सत्य खँ धैबिज्याहँ ।

आ जि नं सत्यगु खँ कना ह्य् । बाँलाक न्यना
 बिज्याहँ । थन देशया रूपावती धयाम्ह मिसा जि हे

खः । मचा ब्रूह्म मिसायात दुरु निष्पां ध्यना ला हि
 नका मचा नं माँह्म नं निम्हसिगु प्राण रक्षा यानाम्ह नं
 जि हे खः । जि थ्व दान यानागु छुं धन सम्पत्ति यक्व
 लाभ याय्त नं मखु, नां कमाय् याय्त नं मखु, लिपाया
 जन्मे चक्रवर्ति जुजु जुइत नं मखु, स्वर्गे वना इन्द्र जुइ,
 महारानी जुइ, ततःधंपिनि कुले जन्म जुइगु आशा याना
 दुरुपोः निपोलं दान यानागु मखु ।

भेषधारि ब्राह्मणं धाल — कल्पना व आशाला मदै
 हे मखु । छु कल्पना याना थथे सुनानं मयागु तालं
 दुरुपोः ध्यना दान यानागु ? सत्यगु खँ ल्हाः । अले
 जि नं कना वने ।

जि थ्व ज्या यानागु छुं आशा व कल्पना मदु
 धयां पत्याः मज्जुसे प्यानुक खँ ल्हाना च्वन । का न्यँ,
 जिगु कल्पना छु धाःसा अनुत्तर सम्यक् सम्बुद्धया
 बोधिज्ञान लाना आपालं लोकपिन्त हित सुख याय्
 फेमा, आपालं दुःखी प्राणीपिन्त करुणा चित्तं उधार
 याय् फेमा । आपासित मैत्री भावना म्हसीगु ज्ञानगुणया
 खँ कना बी फेमा । अहंकारो जुया करपिन्त दुःख बिया
 च्वने म्वालेमा । अज्ञान व अहंकार अन्धविश्वासे लाना

बोधिज्ञान म्हमस्यूपि तँकाली तय्त ज्ञान बिया शान्ति
याना उद्धार याय् फेमा ।

भो ब्राह्मणजु, छपि पत्याः मजूसा मेगु छगू सत्यगु
खँ कने । जिमि स्वामी नं पत्याः मजुया सत्ययात
साछि तया, मन च्वखागु न्ह्योने तया अधिष्ठान याना-
बले जिगु दुरु निप्पां न्हापा गथे खः अथेन्तुं दै वल ।

अज्ञ नं ब्रम्ह पत्याः मजुसेलि रूपावति अधिष्ठान
यात — जिगु मने छुं हाकुगु मदुसा, स्वार्थ भावना
मदुगु खःसा थनिनिसे जिगु स्त्री इन्द्रिय मदया पुरुषया
इन्द्रिय दया मिजं जुइमा धका मती तया त्रिरत्नगुण
लुमंका ल्हाः निप्पां बिन्ति याना मिखा तिसिना पलख
सुं क च्वंबले शुद्धगु शील व त्याग चेतनाया बलं
रूपावती मिसा रूप तना मिजं जुल ।

अनंलि ब्राह्मणरूप कया वोम्ह इन्द्र साप लय्ताल,
छुं नं संका मयासे मुसु मुसु न्हिला ब्राह्मण रूप तोता
साक्षात इन्द्र जुया न्ह्योने दना बिल । रूपावती छ धन्य
खः । छं शुद्धगु मनं धर्मयागुलि थनया थन हे फल पावे
जुल । आः छ थनिनिसे रूपावती मखुत रूपावत जुल ।
आः छ मिसा मखुत । छंगु मनकामना पूर्ण जुइमा

धका धया कमण्डले च्वंगु लखं हाः याना आशीर्वाद
बिया इन्द्र अनन्तुं लोप जुल ।

रूपावतीया भात गुवेत तक झुले जुया स्वयाच्चन ।
वयातला म्हक्से थें जुया च्वन । थः कला मिसा मखु
मिजं जूबले म्हक्से थें मखा जुइ ।

अनंलि रूपावत भाजुं आयपुत्रया ल्हाः ज्वना
मिजास याना न्हिला थथे धाल — थ्व सत्यया फल खः ।
आः छपि बाँलाक पत्याः जुलला ? जि गुगु ज्या
यानागु खः स्वर्गे नाप प्रचार जुया इन्द्र ब्राह्मण भेष
कया सो वल । ताउति खँ ल्हाना भिगु ज्या याना
लिहाँ बिज्यात । आः जि किजा जुया छपि दाजु जुया
निम्हं मिले जुया धर्म याना च्वने धका खँ न्यका चित्त
बुझे यात । झीपि निम्ह दाजु किजा जुल धाधां ल्हाः
ज्वना तले थाहाँ वना अमिताभ बुद्ध मूर्तियात वन्दना
याना पूजा याना निम्हेस्यां नय् त्वने यात । थुगु
समाचार सकभनं प्रचार जुल ।

थुगु खबर प्रचार जुइसाथं उत्पलावती देशे नं
धुमधामं मंगल उत्सव जुल । न्हूम्ह जुजु राज्य सिंहासने
च्वनीबले थें जुल । जनतात न्हि न्हि द्यो दर्शन याय्थें

अन वना दर्शन याना वनीगु जुल । योग्यम्ह मानेयाय्
बहम्ह धका जनतातसे माःगु फुकं पुरेयाना बीगु जुल ।

वया माँ-बौपि नं अन वया ख्वाः सो वल ।
म्हाय् मिजं जुया च्वंगु खना आश्रयं चाल । अजुगति
चाया धाल — अहो धन्यजि म्हाय् रूपावतीया सिद्धि
व बुद्धि, शुद्धगु मनं यागु धर्मया तेज, सत्ययात साच्छि
तया, प्रतीज्ञा व अधिष्ठान याना मिजं जुल । लय्ता
ख्वभि हाय्का घय् घय् पुना माँ-अबुं मतिना यात ।

न्यादँ लिपा उत्पतावती नगरे काय् मदुम्ह जुजु
सित । मागु मृत्यु संस्कार सिधेकल । आः जुजु सुयात
याय्गु सःस्यूपिं विद्वानपि मन्त्रीत व माने याय् बहपिं
बुद्धि दुपि देशया नायोत मुना सल्हा जुल । आः श्नी
सन्तान मदुम्ह जुजु मन्त । श्नीथाय् जुजु जुइ लाय्कम्ह
सुं दुला, गनं दुला ?

थुकथं सल्हा जुइ धुंका खँ पिहांवल — श्नीसं न्यने
मनं कथं, सुनानं याय् मफंगु तःधंगु धमं व उपकारया
ज्या याम्ह करुणा दुम्ह दानी, निस्वार्थी श्नीथाय् च्वम्ह
रूपावत कुमार दु । व न्हापा रूपावती धंम्ह मिसा
खः । शुद्धगु नुगलं गरीब व अनाथम्ह मिसा छम्हेसित
उपकार याम्ह, सत्य व करुणाया बलं मिजं जूम्ह ।

थज्योपि इमान्दारी व सत्य धर्मं दुम्हेसित झी जुजुयाना
बिल धाःसा झीगु देश भिनावै, जनतात नं भिनावै,
अन्याय् अत्याचार धंगु दे मखु ।

थव खँयात सकसिनं समर्थन यात । थुकथं खँ
क्वजिगु कथं मन्त्रीपि वना रूपावतयात सःता नियम-
पूर्वकं सिंहासनेतया कलश पूजा याना राज्याभिषेक
याना राजमकुटं पुइका जुजुयाना बिल । देश छगुलि
झःझः धाय्का जनतां मत च्याका खुशी मानेयात ।

करुणावानम्ह रूपावत जुजुं जनताया भि जुइगु,
देश थाहाँ वंगु, बहुजन हिताय ज्या याना ६० खुइदँ
तक राज्य चलेयात । ब्याहा नं मयासे मैत्री, करुणा,
मुदिता व उपेक्षा धंगु प्यंगू ब्रह्मविहार धर्मकथं राज्य
याना, जनतायात नं प्यंगू ब्रह्मविहार धर्म पालन याके
बिया देशे शान्ति स्थापना याना थकल ।

थुकथं भगवान् बुद्धं आज्ञा जुया बिज्याय् धुंका
आनन्द भिक्षुं न्यन—भो भगवान् ! उम्ह दुःखीम्ह
मिसा छु जुलले ? थव नं न्यने दुसा ज्यु ।

आनन्द बांलाक न्यं, जि कनाहय धका भगवान्
बुद्धं धै बिज्यात—रूपावती मिसा मखया मिजं जुल ।

वया नां रूपावत जुल ! व जुजु जुइ धुंका व दुःखिने
मिसा नं दरबारे हया बगीचाय् लः बीगु स्वां हनेगु
ज्या बिया नका त्वंका पुंका लहिना तल । गुलि
मनूतसें मनूया ला नइम्ह लसियात राजदरबारे तय्मज्यु
धका विरोध न यात, हिपाय् चपाय् न यात । इमित
रूपावत जुजुं खँ थुइका बिल — वं थःथःम्हं मनू स्याना
ला नःगु मखु । सी त्यंम्ह म्वाकेत रूपावती थःगु खुसीं
हे ला ध्यना नकुगु खः । मखुसा व सी धुं कल जुइ ।
आतकं व म्वाना च्वन । वंयाना रूपावती मिजं जुया
जुजु नं जुल । वं ला मनःगु जूसा रूपावती मिसा हे
जुया च्वनी । व जि हे खः आः जि मिसा खतः
छिमिसं जित छाया् माने याना जुजुयाना बिया । व हे
मिसायात ला दान बिया सत्ययात साछि तथा
अधिष्ठान यानागुलि जि मिजं जुया जुजु जूम्ह खः
धका खँ कना जनतायात चित्तबुझे याना बिल ।

धुलि खँ न्यना सकलें चित्त बुझे जुल । सत्यय
फल थनया थनसं कयन धका सकलें लय्ताल ।

सुख सुनानं ब्यूवइ मखु

दुःख दुःख धका, न्ह्याको हे हासां,
सुख सुनानं, ब्यूवइ मखु, दुःखया
मूल, मनया तृष्णा, मध्वीकं श्व दुःख
तनी मखु ।

यःत सुनानं छुं धाइगु मयोसा, च्वने मफु
सोइतं छुं हे मधासे, थुलि खँ श्वीका सीका
मच्चंसा, सुखया भाशा याय्गु गथे ?

दुःख दुःख धका, न्ह्याको हे हासां,

फुकं अनित्य सीक सीकं तोते मफु सो
छुं हे सुनानं, धन दयां जक गागु मखु,
दुःखया श्व मन तंका छ्वेत ।

मनूष्य जन्म दुर्लभ तस्कं, छ्वेमते सितिकं
जीवन थुगु, शील समाधि प्रज्ञा मदेकं
क्तिया संपु खनी मखु ।

दुःख दुःख धका, न्ह्याको हे हासां,

सम्पादकको अरु पुस्तकहरू

नेपाल भाषा

(१) गौतम बुद्ध	(२०) बाखेंया फल भाग-२
(२) बुद्धया अर्थनीति	(२१) धम्मचक्कण्ववतन सुत्त
(३) तथागत हृदय	(२२) क्षान्ति व मंत्रो
(४) एवाग	(२३) बोधितत्व
(५) दश संयोजन	(२४) मूर्खम्ह पासा मज्जु
(६) भिक्षुया पत्र भाग-१	(२५) धमण नारद
(७) भिक्षुया पत्र भाग-२	(२६) ईर्ष्या व शंका
(८) पेकिङ स्वास्थ्य निवास	(२७) चरित्र पुत्रः भाग-१
(९) बौद्ध शिक्षा	(२८) चरित्र पुत्रः भाग-२
(१०) न्हापां याम्ह गुरु सु	(२९) योगिया चिट्ठो
(११) मां बो लुमन	(३०) पालि प्रवेश भाग-१
(१२) हृदय परिवर्तन	(३१) पालि प्रवेश भाग-२
(१३) बौद्ध ध्यान भाग-१	(३२) सर्वज्ञ भाग-१
(१४) बौद्ध ध्यान भाग-२	(३३) सर्वज्ञ भाग-२
(१५) बाखें भाग-१	(३४) दुःख मदेगु लेपु
(१६) बाखें भाग-२	(३५) धर्म मसीनी
(१७) बाखें भाग-३	(३६) दान
(१८) बाखें भाग-४	(३७) पालि रचना भाग-१
(१९) बाखेंया फल भाग-१	

नेपाली भाषा

(१) नेपाल चीन मंत्रो	(६) पञ्चशोल
(२) बुद्धवाद	(७) शान्ति
(३) बौद्ध दर्शन	(८) बौद्ध ध्यान
(४) नारी हृदय	(९) पेकिङ स्वास्थ्य निवास
(५) बुद्धको व्यवहारिक धर्म	(१०) बौद्ध संस्कार